

W Niemczech znowu „nam'astka“

Wyraz namiastka (Ersatz) zdobył sobie smutną sławę w czasach wojennych. „Ersatz“ oznaczał w państwach centralnych tkaninę z pokrzyw, dydło z gliny, miód z jakiejś młdej pasty, podszewy do kamazy z drzewa i t. p.

Wojny niema, jest natomiast kryzys, a jeśli chodzi o Niemcy — niewypłacalność wobec wierzycieli zagranicznych. I oto w Niemczech rozlegają się ostatnio głosy z kół zbliżonych do rządu o „rozszerzeniu niemieckiej podstawy zaopatrywania w surowce“. Niema to żadnego słownego przynajmniej — związku z pojęciem „namiastka“, nie wiąże się z niem, ani obrazowo, ani fonetycznie, a jednak jest w gruncie rzeczy niczem innym, jak przygotowanie społeczeństwa do wprowadzenia znów w obieg konsumpcyjny wojennej namiastki.

Postęp techniki pozwala dzisiaj na produkowanie całego szeregu wyrobów z surowców sztucznych, nie mających nic wspólnego z surowcami naturalnymi. Tak np. jedwab sztuczny wypiera skutecznie i konkuruje nietylko z jedwabiem naturalnym, ale i z bawełną, której produkcję znacznie ograniczył. Benzynę mogli byśmy np. już dzisiaj stosować jako produkt otrzymywany drogą chemiczną, gdyby nie kwestia kosztów w porównaniu z benzyną otrzymywaną przy rafinowaniu ropy naftowej, surowca naturalnego.

Kwestia namiastek, surowców i produktów sztucznych zesłała z porządku dziennego po wojnie, a zwłaszcza podczas obecnego kryzysu, gdy spadek cen surowców spowodował, iż miedź np. gromadziła się na składach i w kopalniach, a nie było i niema na nią zapotrzebowania. Spadek cen, spadek konsumpcji, spadek produkcji stworzyły zjawisko tego rodzaju, że niewiadomo dzisiaj, co czynić z surowcami w krajach je posiadających i produkujących. Tak więc kraje przerabiające surowce, kraje uprzemysłowione ograniczają ich import, gdyż sama przeróbka surowców uległa ograniczeniu. W innej jednak sytuacji znajdują się w tej chwili Niemcy, które nie mogą nabywać potrzebnych im dla przeróbki surowców, gdyż nie mają czym za nie płacić. Katastrofalny brak dewiz, wynikający ze spadku eksportu niemieckiego nie pozwala na importowanie z zagranicy surowców. To jest pierwsza, najgłębsza przyczyna „kursu“ na surogaty. Ale jest także i przyczyna uboczna, nietylko gospodarcza co polityczno-militarna: rozszerzenie i zwiększenie rezerw surowców w razie wojny i blokady.

Z hasłem samowystarczalności w dziedzinie przywozu surowców wystąpił mniomardajny organ prasowy „Der Deutsche Volkswirt“, reprezentujący interesy sfer gospodarczych w Niem-

cech. Ba, wobec ciężkiej nadwyrężonej sytuacji finansowej Rzeszy, „Volkswirt“ występuje z pouczeniem, że „wobec konieczności państwowych muszą ustąpić na drugi plan względy na ceny produktów, troska o rentowność przedsiębiorstw prywatnych“. A zaś sam kanclerz Hitler w jednym z ostatnich swych przemówień nakreślił i podkreślił dobitnie konieczności, wynikające z faktu, iż Niemcy nie są w stanie czerpać bez ograniczenia ze światowych źródeł surowców, a będą zmuszone wyżyć wszystkie swe siły i wszystkie wiedzę swoich uczonych i techników, by móc przygotować się do zastąpienia

surowców naturalnych, surowcami pochodzenia sztucznego, co przełożone na język potoczny oznacza przejście do gospodarki przy użyciu namiastek. Zjawisko, którego źródła w Niemczech są wyżej wspomniane, występuje już i w krajach, które uprawiają system i metodę autarkji. Z tej więc racji te kraje, które były i są rynkami surowców, przechodzą ciężki kryzys, nie mogąc zbyt wyeksportować nadmiaru swoich produktów. Ogólny spadek obrotów w handlu światowym i zaburzenie ogółu pozostają w prostym i bezpośrednim związku z tym faktem.

Przyczyny liczebnej przewagi kobiet w społeczeństwie

Stwierdzono już oddawna, że w krajach europejskich kobiet jest znacznie więcej, niż mężczyzn. W Polsce na 100 mężczyzn przypada 106,9 kobiet, w Anglii — 109,8, we Francji 108,3, w Niemczech — 106,7 i t. d. W odsetkach (w stosunku do ogółu ludności) kobiety w Polsce stanowią 51,7 proc., w Anglii — 52,3 proc., we Francji — 52 proc., w Niemczech — 51,6 proc., w Danii — 51,3 proc., w Szwecji — 50,9 proc. i t. d. W krajach zamorskich stosunek jest często wręcz odwrotny: w Stanach Zjednoczonych kobiety stanowią bowiem 49,4 proc. ogółu ludności, w Kanadzie — 48,5 proc., w Japonii — 49,8 proc. i t. d. Tłumaczy się to tem, że w krajach tych bądź duża jeszcze rola grywa napływ wychodźców, a imigracja

przeważnie męczyźni, bądź, że życie dziewcząt jest w wielu z nich mniej cenione, niż chłopców. Zwłaszcza odnosi się to do krajów o kulturze nieeuropejskiej.

Przewaga liczebna kobiet jest zjawiskiem tem dziwniejszym, że natura w dążeniu swem do równowagi płci wśród dzieci zapewnia stanowczą przewagę chłopcom. Na 100 chłopców w wieku do lat 5 dziewcząt przypada w Polsce 98,4, w Anglii 97,6, we Francji 98,0, w Niemczech 96,9, we Włoszech 96,6, w Stanach Zjednoczonych 97,6, w Japonii 98,8, w Kanadzie 98,0 i t. d. Przyczyną nie liczby stwierdzają, że niemal pod wszystkimi szerokościami geograficznymi chłopcy mają przewagę ilościową nad dziewczętami. Już jednak w

OFIARY REWOLTY W NIEMCZECH
B. mln. Reichswehry gen. Schleicher (z lewej) i b. szef sztabu szturmówek kpt. Roehm, pierwszy — postrzelony w chwili aresztowania, drugi — rozstrzelany.

Sądy doraźne w Polsce

W latach 1931 — 1933 na terenie całej Polski sądzono w trybie doraźnym ogółem 462 osoby. Skazano łącznie 387 osób, w tem 254 na karę śmierci oraz 133 na karę więzienia. Uniewinniono 4 osoby, na drogę postępowania zwykłego skierowano sprawy 71 osób. Z liczby skazanych na karę śmierci ułaskawiono 95 osób. Na terenie województw centralnych zapadły 32 wyroki śmierci, we wschodnich 126, w zachodnich 38, oraz w województwach południowych 58 wyroków śmierci.

Nawóz sztuczny z węgla

W Czechosłowacji prowadzone są od pewnego czasu próby użycia pyłu węglowego jako przy mieszki do nawozu lub też bezpośrednio do nawożenia roli. No wy ten rodzaj nawozu dał bardzo dobre wyniki, zwłaszcza przy kulturze marchewki, kapusty, winogron, tytoniu. Dalsze doświadczenia prowadzone już na większą skalę, przyczem stosowano też domieszkę amoniaku do pyłu węglowego, przez co zwiększyła się o 4 proc. zawartość azotu w nawozie. Wpływ nowego nawozu na glebę uwidocznia się już w tem, że ziemia staje się ciemniejszą, co ułatwia nasłonecznienie jej i absorpcję promieni słonecznych.

Bezdomni w Grodnie

Bezdomni, którzy pobudowali domki w okolicy plaży nad Niemem, zaniepokojeni o los swych prowizorycznych siedzib wysłali ostatnio delegację do p. starosty.

Delegaci reprezentowali około 70 domków. Polecanie usunięcia domków tyczyło się tylko 20, o czym w swoim czasie donosiliśmy, bezdomni jednak postanowili działać wspólnie.

P. starosta oświadczył delegatom, że sprawa ta żywo go obchodzi i zapewnia bezdomnych, że dołoży wszelkich starań, by ich domków nie usuwano. W tym celu porozumie się również z Urzędem Wojewódzkim, który może zlecić Zarządowi Miejskiemu, by stan dotychczasowy pozostał niezmienny.

NIEMIERNY TOMASZ

Sędzia: — Co, znowu tutaj? Czy nie mówiłem oskarżonemu ostatnim razem, że nie życzę sobie oglądać go jeszcze raz.

Oskarżony: — Tak, panie sędzio... Ale policjant nie chciał mi wierzy!

(Le Rire)

W SKOKU
Podczas konkursów hippicznych w Santa Monica w Kalifornii wyróżniła się rodzina Bakerów złożona z czterech osób, doskonałych jeźdźców. Na zdjęciu rodzina Bakerów — przy zdobywaniu przeszkody.

„Mauretania“ idzie na emeryturę

Jeden z największych okrętów transoceanicznych „Mauretania“, chluba linii okrętowej Cunard Li-

ne, zostaje po 20-tu latach służby „dymisjonowany“ i w dniu 30 czerwca r. b. wyruszy w ostatnią swoją podróż z Southampton do Nowego Jorku. „Mauretania“ uchodził w swoim czasie za najszybszy okręt na linii Europa — Stany Zjednoczone i zdobyła t. zw. Błękitną Wstęgę. Emerytowany olbrzym będzie jeszcze po wycofaniu z podróży dalekobieżnych za ocean używany jako okręt wycieczkowy przez cztery miesiące, poczem zostanie ułokowany w dokach i zdemontowany, a rozmaite jego części składowe sprzedane na złom. „Mauretania“ jest narazie największym co do tonażu okrętem Cunard Line, która przystąpiła obecnie do budowy największego parowca na świecie, liczącego 75.000 tonn pojemności.

Aby nie zamienić noworodków

W klinice położniczej w Drebrzynie (Węgry) zastosowano nową metodę cechowania noworodków, która zapobiega bezwzględnie możliwości ich zamiany przy wydawaniu matkom. Stosowane dotąd metody przewieszania np. noworodkom medalików z numerkami czy inne sposoby zawodziły często. Kierownictwo lekarskie kliniki zaprowadziło metodę, polegającą na znakowaniu rączki lub nóżki noworodka płynem barwiącym, który sporządza się z mieszaniny błękitu pirolowego oraz t. zw. ka-

mienia piekielnego. Płynem tym przy pomocy zwykłego pióra wypisuje się na skórze noworodka jego pochodzenie oraz datę urodzenia. Napis wysycha natychmiast i nie daje się zmyć ani czy stą wodą, ani wodą z mydłem ani też spirytusem. Napis trwa i jest widoczny i czytelny w ciągu co najmniej dwóch tygodni. Po tym czasie należy go odnowić. Metoda stosowana w klinice dobreczyńskiej zapewnia, jak twierdzą kierownicy kliniki, absolutną ochronę przed niebezpieczeństwem zamiany noworodków.

